

XV. Évfolyam 10. szám

POGÁNYI HÍREK

2009. december

Tóth Pál: Gondolatok a szeretetről

A Karácsony az év legünnepebb ünnepe nekem, hívőnek és ateistának egyaránt a szeretet ünnepe kell(ene), hogy legyen. Az írásra való felkérés kiváló alkalom volt arra, hogy olyasmin gondolkodjam el, amin eleddig sosem: életünk során a szeretetnek

micsoda gazdag tárháza kínál alkalmat számunkra arra, hogy éljünk vagy visszaéljünk vele!

Magamba nézve próbálok valamiféle leltárt készíteni, és az eredmény legalábbis döbbenetes. Hol is kellene kezdeni? Talán a leggyengébbtől, az emberi gyarlóság diktálta, így önös érdekek szította szeretet felől a legerősebb felé? Van ilyen skála? Van, és valahol legbelül talán mindenki érzi...

Szeretünk tárgyakat, szeretjük a kényelmet, a jólétet, a pénzt. Ez a legemberibb, legmesterségesebb, az élővilág törvényeinek leginkább fittyet hányó, legönzőbb létező szeretet. És ennek az ádáz, álnok, másokat taposó láncaltapas szeretetnek a tábora egyre csak nőttön nő. Ehhez foghatónak jóval szelídebb formájával a természetben talán csak a szarkák vádolhatóak.

Szeretjük a bennünket körbeugrándozó, apróbb-nagyobb állatokat, mert – kevéske élelem és simogatás fejében – szemükben Isten lehetünk, mert megnyalják hűséges alázattal az arra érdemtelen kezét, mert cipelnek boldogan hátukon, mert lábunkhoz ejtik az eldobott botot. Ez nem önmagáért izzó szeretet, ez saját (vélt) nagyságunk tömjenezése.

Szeretjük a körülöttünk – bár nem szüzen – megmaradt természetet, a szép formákat, szép színeket-árnyalatokat, zenét s a szép szavak olykor rímbe ugráló sorát. Szeretjük, mert „örömhormonok” árasztják el nyomukban idegrendszerünket, s a gyönyör langya szétomlik mindenünkben. Önös szeretet? Persze, hogy az!

Szeretünk – vérbeli gurmandként – jókat enni, inni, szájunk sarkát elégedett vigyorral nyalni meg egy fenséges ebéd után, elmerengni a testes vörösbor vérszerű ragyogásán, melytől olyannyira várjuk a mindennapok fásultságát feloldó, imbolygó révülést. Valós ez a szeretet? Semmiképp! Az élet, az önfenntartás önző szükségszerűsége...

S akkor jöjjön a sorban a leginkább elemi erővel támadó, a cunamikat megszügyenítő energiájú, a feketét-fehérbefordító, és mindenfajta ésszerűségnek ellentmondó szeretet, a szerelem. Az otthon biztonságát, évtizedes gondos-

kodást és óvó féltést képes a forgósél erejével sodorni a semmibe, prédává aljasítani hótiszta lelkeket, mert a mindenek felett való törvény, a faj fenntartásának törvénye uralja. A vihar elmúltával sok fájó rom marad, de erejével szembeszegülni badarság mindenképp.

Tartósabb – és erősebb ezért – a szülői szeretet. Önfeláldozó, adni, adni és adni akaró, nem vár viszonzást és nem is remél. Ez a szeretet nem vész el mégsem: a gyermekek gyermekei, az unokák felé megnyilvánuló szeretetté alakul, s ez így gördül tovább megállíthatatlan végtelenséggel... Jó esetben persze, hisz vannak kivételek. Sajnálatos módon leplet kell rántanunk: bármerre nézünk a természetben szét, az utódok védelme az önvédelemnél mindig fontosabb. Ez sem önzetlen egészen, ez sem önmagáért való szeretet, de erős nagyon.

a szerető fogója

Mi hát igazán emberi a sokféle szeretet közül? A tárgyi javak kezdetben említett istenítésére nem lehet büszke egyikünk sem. De az embernek embertársai iránt táplált szeretete (van-e még ilyen egyáltalán?) olyan erő, mely önmagát élteti: az igaz barátság, mely virágozhat akár a múlt szerelem melegétől is. Nem hajtja ösztön, nem hajtja buja vágy, sem önös érdek. Mindent adni kész, hálát nem vár, kiszolgál és kiszolgáltott.

És egyetlen szeretet van még, mely ennél is önzetlenebb: az Atya szeretete, mellyel egyetlen fiát feláldozta, és Krisztus szeretete, mellyel önmagát feláldozta, hogy az örök kárhozattól megszabadítsa a Paradicsomból kiűzött, bűnt bűnre halmozó, tárgyimádó,

esendő, de ezt el nem ismerő embert.

Így volt, vagy sem, nem tudom. Érdemes áldozat volt-e értünk, vagy sem, azt sem tudom. De néha felsejlik emberek arcán, hogy odaadják, amit csak lehet, hogy segítsenek másokon, amint csak képesek.

Szép volna Krisztus útját járni, vagy legalább lesni az úthajlásból, hogyan is kellene jónak lennünk, hogyan is kellene tiszta szívből, önzetlenül szeretnünk! “Homo homini lupus” – de legalább most ne legyen ember embernek farkasa, s a karácsonyi szeretetből apró rekeszekben tegyük el annyit, hogy parázsló melege kitarson az elkövetkezendő tizenegy hónapban is!

Kívánom, hogy áldó szeretet és fehér tollú béke küsszon ebben a kis faluban – s a világon mindenütt – minden család fölő a Szeretet Ünnepe.

Kedves olvasóinknak boldog karácsonyt és vidám, sikeres új esztendőt kívánunk!

Évértékelés

Az elmúlt hónapokban aggodalomra okot adó híreket kaptunk a gazdasági válságról. A hatások jelentős mértékben falunkat is érintik. Mindennapi megélhetésünk nehezebbé vált. A családok életében, az önkormányzati munkában, a falu működésében is érezzük a nehézségeket. A kihívásokat, problémákat nem lehet megkerülni. Meggyőződésem, hogy nem borúlátással, kesergéssel, feladással, hanem a megoldások keresésével, azok megvalósításának sikerébe vetett hittel, munkával és egymás segítségével kell kiutat találnunk.

A képviselőtestülettel együtt kerestük és hiszem, hogy meg is találtuk azokat a lehetőségeket, amelyek a működéshez és a fejlesztéshez biztos alapokat adtak ebben az évben. A lehetőséget a pályázatokban találtuk meg. Az Önkormányzat még soha ilyen mennyiségű pályázatot nem nyújtott be. A „saját erő” forrásának megteremtésével lehetőségünk adódik beruházásra, fejlesztésre.

Ebben az évben zártuk a falunk több nagyobb beruházását, aminek a megvalósítása több éven átívelő feladat volt. Ezek a fejlesztések:

- Az új, EU normás orvosi rendelő – Az Országos Evangélikus Egyházzal kötött megállapodás alapján,
- A gyógyszerár – az Országos Evangélikus Egyházzal kötött megállapodás alapján,
- A rendezési terv teljes felülvizsgálata,
- Az autóbusz beszerzése - FVM pályázat,
- Járdák felújítása - CÉDE pályázat,
- Útjavítás -TEUT pályázat.

Takarékos gazdálkodásunk eredményeként még nem kellett működési hitelt felvennie az Önkormányzatnak. 2010-ben még nagyobb gondosságra és erőforrásaink megfelelő felhasználására lesz szükség.

A működtetés biztonságára és további fejlesztésekre is törekszünk:

- Játsszótér építése – elnyert MVH pályázat,
- Faluház beruházása – folyamatban lévő MVH pályázat,
- Szennyvíz beruházás – döntés előtt álló DDOP pályázat,
- „Hagyományok Hete Pogányban” – beadott EKF-hez kapcsolódó kulturális Leader pályázat.

Eredményeink közös munkánk gyümölcsei. Köszönöm az érdeklődésüket, észrevételeiket, szándékaikat, bírálataikat, a beruházások megvalósításához való türelmüket. A jövőben még jobban egymásra leszünk utalva, újabb és újabb kihívások elé nézünk. A megoldásokhoz alapvetően emberséggel, egymás iránti megértéssel kell közelednünk.

Az újév kapujában adjanak ezek az értékek lelki, szellemi erőt!

Pogány Község Képviselőtestülete nevében kívánok a község minden polgárának szeretetteljes, áldott karácsonyt, békés, boldog és eredményekben gazdag újévet!

Dragovác Ágnes polgármester

Falu karácsonya nyugdíjas találkozó

Pogány község képviselőtestülete szeretettel meghívja a falu minden kedves lakóját az általános iskolások és Szécsi Máté karácsonyi műsorára, amelyet a katolikus templomban tartunk. A műsor után az iskola ebédlőjébe várjuk tisztelettel és szeretettel azokat az időseket, akik az öregségi nyugdíjkorhatárt (62 évet) betöltötték. Ugyanitt, az általános iskolás gyerekek karácsonyi vásárt tartanak. A bevételt az iskola javára fordítják.

Időpont: 2009. december 15. kedd, 17.00 óra.

Helyszín: Katolikus templom és az iskola ebédlője.

Önkormányzat nyitvatartása

Ezúton értesítjük a falu lakosságát, hogy 2009. december 28-31 között a Polgármesteri Hivatal és a Kórház zárva tart. Sürgős esetben a polgármester asszony hívható: 30/587-1685.

Évzáró ünnepség

A Horvát Kisebbségi Önkormányzat évzáró ünnepséget tart. December 19-én 19.00 órakor az iskola tetőterében.

Katolikus szentmisék decemberben

12. szombat, 17. 00 óra
Gyertyagyújtási szertartás.
19. szombat, 17. 00 óra
Advent IV. vasárnapja.
24. csütörtök, 21.00 óra
Krisztus születése, vigília.
26. szombat, 9.00 óra
Szent István első vértanú.

Köszönet

Az idei év közterületi karácsonyfáit Barta József Jókai úti lakótársunk adta. A fák felállításáról is ő gondoskodott. A lakosság nevében ezúton is köszönjük az ajánlást.

Madáretetés

Téli madarak etetésére kis mennyiségben az idén is kapható napraforgó mag az Önkormányzaton!

Visszatekintők

Szépség és Egészség nap

Sorbaállás nélküli, teljesen ingyenes egészségügyi szűréseken vehettek részt a pogányiak ezen a napon. Idejüket, pénztárcájukat kímélték meg azzal, hogy látásukat, hallásukat, vérnyomásukat, vércukorszintjüket, testzsír értéküket itt, helyben ellenőriztették. Akik szépségápolással kapcsolatos tanácsért, szép kozmetikumokért jöttek, azok sem csalódtak.

Jövőre is tervezzük ezt a sokrétű napot, reméljük, még többen élnek majd a lehetőséggel!

Márton Nap

Kézműves játszóházba hívtuk a gyerekeket, fiatalokat és az alkotni szerető felnőtteket. A hangulatos délután libás-piknikkel zárult: libásziros kenyeret és teát kaptak a résztvevők.

Hirdetések

A Pogányi Postára hivatalvezetői beosztásba munkatársat keresünk. Az alkalmazási feltételek és további részletek a helyszínen nyitvatartási időben tudhatók meg.

Csárda ABC: Minden kedves vásárlónknak békés karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag boldog új évet kívánunk! Wenhardt Jánosné és a Csárda ABC dolgozói, akik elkövetkezendő években is állnak az önök rendelkezésére.

„Betlehemi csillag”

Varázslatos és ünnepi előadás részesei lehettek azok, akik megnézték a Pécsi Horvát Színház horvát nyelvű produkcióját. Méltó bevezetése volt ez az adventi időszaknak. Maradandó él-ménnyel gazdagodtak azok, akik látták!

Mikulás 2009. december 5.

Kedvescsináló játszóházzal kezdtük a Mikulás-várást. Beke Líviával csuhéangyal és szaloncukrot, Molnár Andreával, Jakab-Koczka Szilviával, Baliné Saródi Írisszel és Halmos Annával karácsonyfadíszet készíthettek a gyerekek és a szülők. Az eltévedt Télapót a körzeti megbízott hozta a Nyárfás Teraszra, ahol már nagyon várták őt a gyerekek. Az óvodások énekkel és verssel kedveskedtek neki. A rendezvényt támogatták: Aladics Kinga és PMJV Gyermekjóléti Szolgálat.

A VAN+ Autósiskola tanfolyamot indít SM-A-A1-A KORL-B-C-D-E kategóriában. Időpont: 2010.01.08., 18. 00 óra.

Helyszín: Pogány, Klub helyiség.

Csak ezen a tanfolyamon:

A-A1-AKORL.-B-Elmélet+vizsgadíj+vezetés: 94.000 Ft.

Részletfizetési lehetőség és családi kedvezmény!

Érdeklődni a 06 -70/ 579-1941-es telefonon

vagy a helyszínen lehet.

A legfőbb érték

Év végi beszélgetés Dr. Gábel Andrea háziorvossal.

a szerző fotója

A társadalomnak, hozzátartozóinknak is fontos, de leginkább a saját érdekünk, egészségünk megóvása. Természetszerűen az ember saját egészségének a megóvására akkor fordít nagyobb gondot, amikor kezdi elveszíteni azt, vagyis idős korára. Már régóta van saját hentesünk, zöldségesünk, fodrászunk, és úgy érzem, hogy éppen ideje volt annak, hogy magunk által választott saját orvosunk is legyen. Az orvos - beteg viszony rendkívül

bizalmi kapcsolat, és hogy ezzel a bizalommal kit tisztelünk meg az számunkra, állampolgárok számára rendkívül fontos.

Itt ülök a pécsi rendelőjében, és bevallom nem volt könnyű a találkozást összehozni. Betegként könnyebben jutottam volna be, mert számára az a fontosabb, ami természetesen érthető. A Pogányi Hírek Szerkesztősége úgy érezte, hogy ideje van a beszélgetésünknek, hisz két évtizede áll egészségünk szolgálatában, és a napokban került átadásra az új orvosi rendelő és gyógyszerár, vagy patika.

P.H: Hogyan emlékszik az első rendelési napjára Pogányban?

Bizony nagyon régen volt, és az a 20 év gyorsan elmúlt. Előtte soha nem voltam a faluban. Az egyetem elvégzése után dolgoztam sebészen, majd szénbányánál, és persze körzeti orvosként is. Ezt nem bántam meg, mert minél több helyen jár az ember, annál többet tapasztal. Így kerültem Pogányba. Emlékszem az első rendelési napomra, Meng néni volt az első betegem, aki igazán még nem járt akkor orvosnál, és nagyon meglepődött, amikor meglátott. Aztán nagyon megszerettük egymást, de sajnos ő már régóta nincs közöttünk. Persze sokkal kevesebben laktak akkor a falut, mint most.

Pogány azóta nagyon sokat változott. Az út minősége, a gyönyörű épületek fantasztikusak. Annak idején kevesebb volt a beteg, de sokan költöztek ki a városból, és mindenki hozta magával a választott orvosát is, ami természetes. Hála Istennek most viszont elég sok a gyerek, és szerintem ez jó jel. Sok minden változott. Annak idején kisebb műtéti beavatkozásokat végeztünk, most a beteget a városban el lehet küldeni az illetékes rendelőkre, ilyen szempontból könnyebb a dolgunk. A fiatalabbak nagyobb része ide jár a rendelőbe Pécsre, hisz itt dolgoznak, és persze a patika is van a városban, ahol a felírt gyógyszerét ki tudja váltani. Most részben változhat ez, mert ugye Pogányban is megnyílik a gyógyszerár, és így helyben el lehet intézni.

P.H: Átadásra került az új orvosi rendelő, mi változott?

A felszerelés nyilvánvalóan a kor követelményeinek megfelelő, mint ahogy ez annak idején is így volt. Összehasonlíthatatlanok a rendelési körülmények. Akik emlékeznek, azok tudják, hogy a régi helyen a rendelőben nem volt víz, és örökös problémák voltak a fűtéssel is, úgy a rendelőben, mint a váróban. A magam részéről úgy gondolom, hogy a falu ezt a rendelőt úgymond már megérdemelte, és ezért köszönet illeti az önkormányzatot és mindazokat, akik a létrehozásában valamilyen módon közreműködtek. Azt hiszem, kimondhatjuk, hogy Pogány egészségügyi ellátása a korábbi években katasztrofális volt.

P.H: Mennyire figyelünk mi pogányiak az egészségünkre?

Az itt lakók nem térnek el az átlagtól. A közép-korosztály most már kezdi belátni, hogy tényleg törődni kell az egészségünkkel. Ki kell emelnem a magas vérnyomást és a cukorbetegséget, mely a magyar lakosságot nagyban sújtja. Betegeim nagy része fegyelmezetten tartja az utasításokat, és itt kiemelhetem a középkorú diabéteszeseket, kikről most derült ki betegségük. Rendkívül fegyelmezetten tartják be az előírásokat, persze saját érdekükben, és ennek nagyon örülök. Sajnos volt olyan beteg is, akinek a gyógykezelését megkezdjük, majd eltűnt, és az óta sem láttam. Tudom, hogy rohanó hétköznapjainkban nem érnek rá az emberek, de hát azt is tudomásul kell vennünk, hogy gyógyítani csak azt lehet, aki hagyja magát. Sajnos az egészségügy is le van terhelve. Magam is oktatok egészségügyi dolgozókat, főiskolásokat és orvos-tanhallgatókat, de persze ennek ellenére a feladatom maradéktalan ellátását tekintem elsődleges kötelességemnek.

P. H: Nem kerülhetem ki a kérdést influenza ügyben.

Őszintén szólva én beoltattam magam, de a gyermekeim nem járultak hozzá a beoltatásukhoz. Eleinte magam is gondolkodtam a dolgon. Túl sok úgymond titkos dolog volt az egész körül. Nem lehetett eldönteni, adjuk, vagy ne adjuk be? Olyan sok emberen nem lett kipróbálva. Vakcina van elegendő, és bárki, aki igényli, megkaphatja még az oltást. Jogosultság esetén díjtalan, egyéb esetben receptre felírva a gyógyszerárakban megvásárolható.

P.H: Így az év vége felé mit üzen a pogányiaknak?

Mindenekelőtt kitartást, türelmet és békességet kívánok, mert ezek a legfontosabb dolgok. A faluban nagyon sok az idős ember, a róluk való gondoskodás nagyon lényeges. A betegségek megelőzése olcsóbb a társadalomnak és nekünk is, mint annak gyógyítása. A család, a falu lakossága figyeljen oda egymásra. Valamikor régen ez az egymásra figyelés nagyon jól működött, és jó lenne ezt folytatni. Nem nagy szavak ezek. És persze egy percre sem szabad megfeledkeznünk arról, hogy milyen nagy érték az egészségünk.

Dragovác Márk

Örömmel értesítjük a kedves lakókat, hogy 2009.dec.15-én, 9 órakor nyit a pogányi patika az új orvosi rendelő mellett. Szeretettel várnak minden érdeklődőt és vásárlót!

Fekete István : Roráte

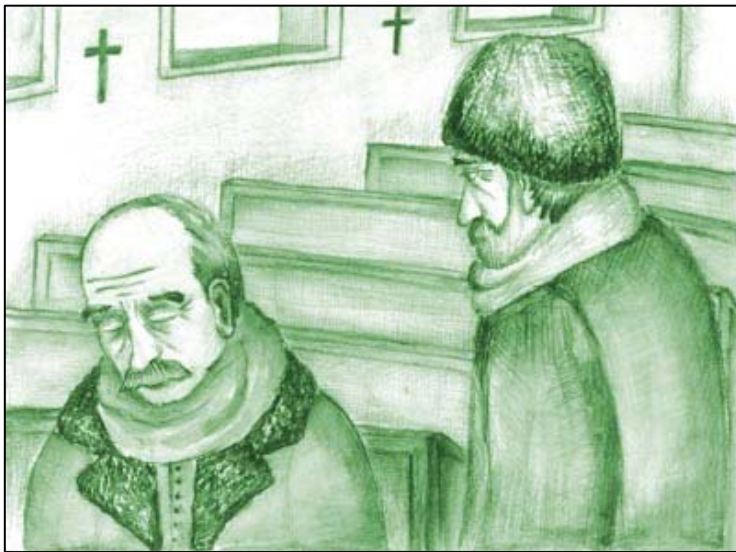
Olyanok ilyenkor a csillagok, mint az álmos gyerek szeme. Kicsit hunyorognak, és még nem tudják: sírásra vagy nevetésre nyílnak-e, vagy aludjanak tovább. Hát, csak pislognak. Enyhe az idő, a szél csak a kerítések mellett lézeng, ámbár elég hűvösen. Az ablakok néhol nézik már a hajnalt, néhol nem, és a csizmák nem kopognak a gyalogjárón, inkább csak cuppognak. Néhol egy halk szó, néhol az se.

Néhol csak árnyak járnak, néhol kis lámpások imbolyognak, és mutatják, hova kell lépni, ámbár hiszen sár van mindenütt.

Az ég még sötét, s a nappal ágyát csak hinni lehet a keleti égen, s ez elég. Egyébként nem gondol rá senki, mert a búzák kikeltek már, a krumpli a veremben, s a jószág betelelt.

Ajtó nem csattanik, kiáltás nincs, a tegnap gondja, mintha aludna, a mai még nem ébredt fel, s a falu csak tiszta önmagát viszi hajnali misére.

A külső mozgás befolyik a templomba, és megnyugszik. Suttog még egy kicsit, vár, s amikor már a gyertyák lángja is megnyúlik a várakozástól, felkiált az időtlen vágó: „Harmatozzatok, égi Magasok...”

Mise végére egészen bemelegedett a templom; majdnem otthonos lett, legalábbis így érezte ezt Baka Máté az alszezből, de így érezte Hosszú Illés is – ugyanonnan –, bár, ha tudták volna, hogy most egy véleményen vannak, hát inkább nem érezték volna. Nagy harag volt ugyanis a két öreg között, kitartó, régi harag, aminek már formája sem volt, nem is emlékeztek, hogy ló volt-e az oka vagy asszony, mindenesetre ragaszkodtak hozzá, mint beteg szilva a fához.

És most bóbiskolva várják, hogy kiürüljön a templom. Az ajtóban még mozgás van, hát csak ülnek, sőt Illés a lábát is kinyújtja, mert úgy kényelmesebb. Illés nem szereti a tolongást, de amúgy is ráér. Fél szemmel odasandít Mátéra, hogy mozdul-e már, de Máté nem mozdul... Amilyen kutya konok ember volt világéletében – gondolja Illés –, azt akarja, hogy én menjek előbb, de abból nem eszel, pedig már a gyertyákat is eloltogatta a dékány, azaz a harangozó, szóval a sekrestyés.

Azután: csend.

Illés gondol erre, gondol arra, állát belesüllyeszti a meleg nyakravalóba, és szeme szép lassan lecsukódik.

– Nem! – ijedt meg. – Ezt igazán nem szabad – és Mátéra néz, aki – úgy látszik – elaludt.

– Ez hát el, a híres – mosolyodik el –, pedig három hónappal fiatalabb. Nem nagy idő, az igaz, de mégiscsak fiatalabb. Aztán milyen sárga a füle... akár a halotté...

– Jóságos Isten, csak nem lett vele valami?!...

Harag ide, harag oda – a rothadt szilva is lepottyanik egyszer a fáról – csendesen odamegy, és kicsit borzongva megérinti Máté vállát:

– Hallod-e, Máté?

Máté felhorkan:

– No! – és néz Illésre, mint a csodára. – Te vagy az, Illés?

– Én hát, mondom megnézlek, mert olyanformán ültél...

És nézi egymást a két öreg.

A templomban meleg csend, a köszentek mosolyognak.

– Kicsit megszéldültem – hazudja Máté, de áhitattal, mert tele van a szíve, és szereti most Illést így közel látni –, már elmúltott.

– Na, hál Istennek, hát akkor menjünk.

És egymás mellett kicsoszognak a templomból.

– Mi volt ez, Szentatyám? – néz fel az egyik kis pufók angyal Szent Péterre, amikor az ajtó becsukódott. – Olyan meleg lett a szívem egyszerre.

– Két ember kibékült – mondja a főszent, és melegen sóhajt.

– Csoda! – suttog a kis angyal.

– Hát bizony a mai világban...

– És most mit csinálnak?

– Nézz utánuk, fiam.

A két öreg már Illés háza elé ért. Az utca üres, a kémények lágy selymet füstölnek a reggelnek, s a kertekben puhán békét álmodnak a fák.

– Gyere be, Máté, régen voltál nálunk – mondja Illés –, lángost sütött a lányom...

A kis angyal kérdően néz a főszentre:

– Mi az a „lángos”, Szentatyám?

A toronyban ekkor ütött hetet az óra, s ettől a földi hangtól megmerevedtek újra a szobrok, de a mosolygás mintha ott maradt volna az arcukon.

Régmúlt Karácsony

Az ember szeret emlékezni. Különösen a szép dolgokat idézzük vissza, és úgy gondolom, hogy a mindenkori karácsonyok, de különösen a gyermekkorok kerülnek igen gyakran felidézésre. Sztanics Jánosnéval, Marica nénivel beszélgetek a Pécsi utcában, aki megérte a 89. életévét és itt született a falunkban. Az 1920-as évek karácsonyára visszaemlékezni tudjuk, hogy nem egyszerű dolog. Az idős asszony emlékezetében keresgél és felidézi a múltat:

Fotó: Röder Anila

Szegénység volt, nagyon nagy szegénység. A mostani karácsonyi pompával össze sem lehet vetni az akkorit. Egy dolog viszont sokkal jobb volt, és ez a szeretet és a békesség, melynek bizony sokszor vagyunk híján napjaink káprázatos ünnepein. Mint mindig, akkor is a gyerekek voltak elsősorban azok, akik várták az ajándékokat. Kora hajnalban elmentek a rokonokhoz, szomszédokhoz köszönteni, és ezt úgy hívták, hogy „polozsáj”, - még a magyar megfelelőjét sem tudom, hisz’ akkor a faluban nem is éltek magyarok. A kályhában lévő parzsat piszkálva versikéket mondtak. Erre csak a fiúk mentek, lányok nem. Persze az ajándék értéke mai szemmel nézve jelentéktelen volt, de nagy örömet okozott. Saját sütésű kis cipó, néhány szem dió, alma és esetleg 10-20 fillér.

Szenteste a házigazda hozott be a szobába szalmát és Jézus születésének emlékére azt elteregette a szobában, ahol az egész család az éjszakát töltötte. Karácsonyfa volt, de annak díszé csak mézeskalács, és persze csak házi sütésű. Az ünnepi asztalra saját ételek kerültek, nem igen vettünk semmit. Többnyire csirkehús volt és

hal. Az asztal díszé mindig a Luca napján vetett búza, egy edényben, néhány szem dió és alma, melybe beleállítottunk egy pár pénzérmét. Egy csészében búzaszemek közé állítva a gyertya égett. A családfő csukott szemmel minden családtagnak adott egy diót és azt feltörve magának, mindenki megállapíthatta, hogy az év során milyen lesz az egészsége. Ha a dió egészséges volt, akkor ő maga is, ha nem, akkor beteg lesz. (Persze azért igyekeztek kiválogatni az asztalra kerülő diókat.) Az asztalon lévő gyertyát pálinkával oltották el, és akire annak füstje szállt, annak az elhalálozását jósolták meg legközelebbre. Az asztalról nem maradhatott el a kultikus hatású fokhagyma sem.

Az asztal alá is kerültek tárgyak, használati eszközök. Ilyen volt például a lószerszám vagy a szakajtóba rakott különböző szemek, mint a búza, árpa, köles vagy akár a kendermag. Szenteste a család nem aludt. Az éjfél misére mindenki ment, de amikor nem helyben volt, akkor a németi templomba gyalogoltunk éjszaka. Érdekes módon senkinek sem esett nehezére ez a menetelés. Karácsony első napján délelőtt ismét mise, majd délután a litánia volt a program. Azt mondanom sem kell, hogy a munka csak az állatok etetésére korlátozódott, így mindenki méltó módon tudta ünnepelni a Karácsonyt.

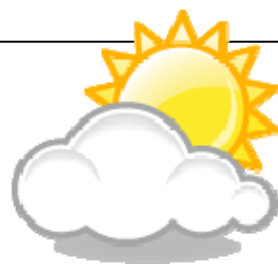
Nem győzöm hangsúlyozni, hogy szegénység volt, de az a lassan 100 évvel ezelőtti ünnep valahogy emberközelibb volt, mint a mostani, és nem a csillogása tette azzá.

Lejegyezte : Dragovác Márk

A 2009-es év időjárása

Az év kezdete igen csak téliesen alakult. Rég nem látott hosszúságú, meglehetősen hideg időszakkal indult az idei esztendő. Január hónapban 17 napon keresztül nem ment 0 fok fölé a hőmérő higanyszála. Említésre méltó a január 13-ról 14-re virradó éjszaka és reggel, amikor napkeltekor komoly jégpáncél fedett mindent, megbénítva a téli hétköznapiak rendjét. Februárban több volt a hó, mint januárban, és szintén hűvösebb volt az átlagnál, de a tavasz erősebben kezdett a szokásosnál, és újra felkeltve az érzést, mintha rövidülne a tavasz és sietne a nyár. Május 22.-én egy hidegfront vonult át az országon, de olyan hevesen, hogy itt a legerősebb szellőkés nagysága meghaladta a 110 km/h-t. Komoly pusztítást végzett a környéken, a nagyságára jellemző, hogy utoljára hasonló értéket 10 évvel ezelőtt regisztráltak a repülőtérén. A legmelegebb évszak eleje, június hónap és július első napjai, a sok eső miatt hűvösebb volt, de a hátralévő időszak kárpótolt mindenért. Azon napok száma, melyeken a hőmérséklet meghaladta a 30 fokot a sokévi átlag fölött alakult, hasonlóan az elmúlt évekhez, de még szeptemberben is volt 3 ilyen nap. Az ősz is enyhe időt tartogatott, a fűtési szezon a megszokott időben indult, nem úgy, mint 2008-ban. Csapadék terén az év első fele mondhatni átlagosan alakult, a nyár eleje azonban átesett a ló másik oldalára. Júniusban 150 mm eső hullott Pogányban. Június 16.-án egy ritkán előforduló intenzitású jégvihar verte végig a Dunántúl déli részét, melynek komoly károkat okozó magja szerencsésen elkerülte a falut. Amikor végre beköszöntött a várva-várt meleg, szinte teljesen kiszáradt a levegő, és egészen szeptember végéig erősen a sokévi átlag alatt alakultak a havi csapadékösszegek. A szárazság és a sok napsütés eredményeként, aki nyitott szemmel járt, a szántóföldeken, illetve az autópálya építkezés környékén nagy kiterjedésű, látványos porforgatásokat is megfigyelhetett. Ősszel a november volt ismét csapadékos, mintegy másfélszerese hullott az ilyenkor szokásosnak, és a hónap elején, bár gyorsan eltűnt, de lehullott az első hó is. Az előttünk álló tél az átlagosnál kissé melegebbnek ígérkezik, csapadék tekintetében pedig számíthatunk nedvesebb és szárazabb időszakokra egyaránt, de összességében ez a mutató is az átlag körül várható.

Bötkös Tamás meteorológus

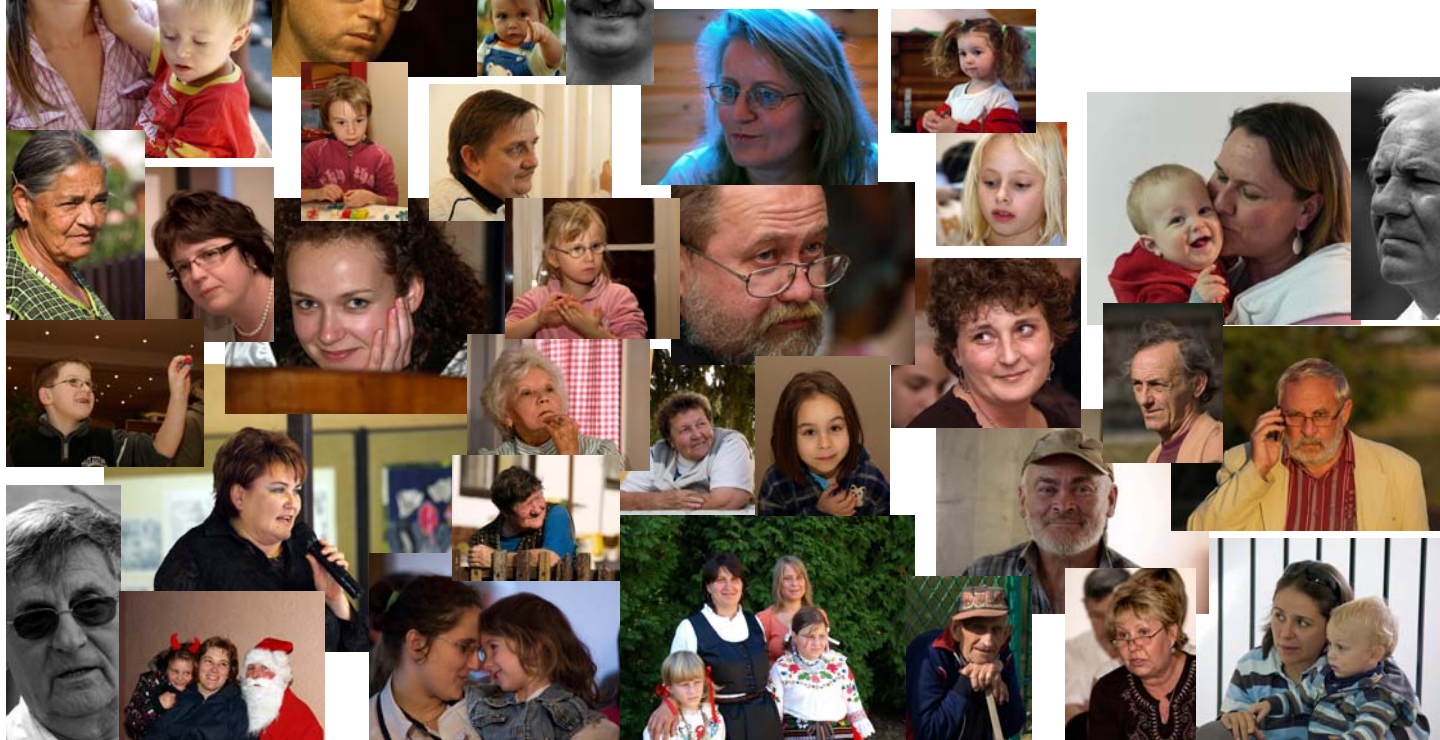
Pogányban lakni és élni

... két különböző dolog. Az elsőhöz csak egy ház szükséges.

A másodikhoz: jó szomszédok, kedves ismerősök, jó barátok, illatos étellel rotyogó bogrács, gyöngyöző poharak, világmegváltó beszélgetések, tisztelete a mások gyökereinek, megtisztelése a falut összehívó alkalmaknak, jobbító akarat, elnéző megbocsátás, féltése a szépnek, büszkesége a közös eredménynek, bátorítása a bátortalannak, öröme mások örömének, és könny a mások gyászának.

Azt kívánom „éljünk” mindannyian szép falunkban, Pogányban!

Juhász Zoltán

Gyertya az asztalon

A kicsi gyertya csodálatra méltó elszántsággal imbolyog teraszunkon, azon az asztalon, melyet megboldogult apósom, a sztahanovista, tisztalelkű bányász jogos jussaként még az uránbányában fusztatott magának nehéz fenyőből. Emléke játszva bujkál a táncoló árnyékok között. Az aprócska láng egyre mélyebbre olvasztja magát az elmúlásba... A rég ellobbant gyertyák egyikéből megmaradt kanócdarabot talál, s most a kis gyertya kettős lánggal ég. Elszánt ez a vonagló lobogás, hogy fény teremjen az utolsó csepp viaszból is.

A két láng összefolyik, együtt lankad, együtt tör újra az égnek, nem tudni, melyik kanócon ég éppen több viasz – s életem egyetlen párja jut eszembe... A gyertyácska már nagyon kicsi, a lángok lobognak együtt még néhány hosszú percig, s egy utolsó villanással együtt tűnnek el a gyertyatartó kormos torkában. De jó is nekik!

S közülünk vajon melyik lobog tovább? És lesz-e az lobogás, vagy csak szélcsendes, egykedvű égés, mert – kell a fény? Vagy elmúlunk mi is együtt, ahogy’ lobogni kezdtünk? Erőtlenebb mindig a magára maradt kanóc, itt-ott az elmúlnak viaszából ég, de abból a viaszból sem születhet másik fajta fény. Lángja talán kormoz egy kicsit, de a korom a régi, a másik, az elmúlt gyertya ritmusával ír fájdalmas-szép üzeneteket az alkonyi égre. És ez fontos nagyon!

Bizonytalan és erőtlenebb a megmaradt láng tánca, és egy utolsó, sóhajtó lobbanással majd elmúlik az is. Semmi nem marad a lángocskák után, csak a gyertyatartóra dermedt, langyos, sikos viasz... De, ha egy mindent mozgató, láthatatlan, gondos, öreg kéz még jó időben a lángba tart egy vagy több új, fehér, erős, soha nem látott lobogású gyertyát, akkor az apró, imbolygó, néha remegő, néha felágaskodó tűz – a gondos kéznek hála! – el nem múlik soha.

Akkor pedig miért lenne baj, ha két apró kanóc a milliárdnyiból önnön lángjába fúl?

Tóth Pál

fotó: Róder Attila

„Pogányért” Alapítvány hírei

Az alábbiakban röviden tájékoztatni szeretném Önöket a „Pogányért” Alapítvány 2009. évben eddig végzett munkájáról, eredményeiről, és terveinkről.

Ez év elején az Alapítvány kuratóriumának tagjaival – Dóczi Tiborral és Röder Attilával – meghatároztuk azon programokat és támogatási célokat, amelyekkel segítségére tudunk lenni a településen élőknek, és támogatni tudjuk a sportot és a kultúrát is. Mindezekhez a szükséges anyagi eszközöket továbbra is pályázatokból, illetve segítőkész emberek támogatásaiból (pl. adó 1%-a) összegyűjtött pénzből kívántuk biztosítani. Rövid számvetésemben a megvalósult programjainkról és további terveinkről olvashatnak.

– Az Óvoda-Iskola szakmai munkájának támogatása továbbra is kiemelt célunk. Ez évben készségfejlesztő eszközöket vásároltunk számukra. Terveink között szerepel, hogy az udvaron egy esztétikus ivó kutat létesítünk, amelyet tavasszal szeretnénk telepíteni.

– Böjte Csaba árvaházának tanszereket ajándékoztunk. Jó érzés volt végignézni az Önkormányzat folyosóján gyűlő sok-sok pogányi ajándékon!

– Pályázatot nyújtottunk be a „Parlagfümentes Magyarország-ért” programmal kapcsolatban, amelyen 350.000 Ft vissza nem térítendő támogatásban részesültünk. Összesen 410.000,- Ft értékben vásároltunk 2-2 db fűkaszát és fűnyírót, valamint a biztonságos munkavégzéshez szükséges védőeszközöket. A gépek üzemeltetése az Önkormányzattal kötött megállapodás alapján történik.

– Szintén sikeresen pályáztunk az Új Magyarország Fejlesztési Terv Környezet és Energia Operatív Program keretén belül, a Fenntarthatóbb életmód és fogyasztási lehetőségeket népszerűsítő, terjedésüket elősegítő mintaprojektre „Zöld és biohulladékok komposztálásának megismertetése, háztáji komposztálás kialakításának támogatása Pogány községben” címmel. Az elnyert támogatás mértéke: 1.050.000,- Ft. Ennek keretén belül 50 db jó minőségű komposztládát vásároltunk, és

juttattunk térítésmentesen a programban részt venni kívánó családoknak.

– A Sportegyesületet az elhasználódott melegítők cseréjében segítettük; 200.000,- Ft értékben vásároltunk 44 db új szabadidőruhát.

– A Könyvtár szervezésében megtartott „Könyves Vasárnap” irodalmi programot segítettük a szereplők jutalmazására kiosztott könyves utalványokkal, illetve a programot követő összjevetel költségeinek átvállalásával.

– A Pogányi Hírek c. helyi havilap szerkesztését a 2009. év 5. számától Alapítványunk vállalta fel. Ez igen nagy feladat, amelyet azonban pártoló tagjaink nagy odaadással, és jelentős mennyiségű – térítés nélküli – munkával végeznek. Ezen az úton is köszönöm fáradozásukat!

Végül egy, minden pogányinak adandó ajándékunkról: egy szép kiállítású 2010-es falinaptárt készítettünk, amelyet hamarosan községünk minden egyes háztartásába ingyenesen juttatunk el, mintegy karácsonyi ajándékként. A naptáron szereplő profi minőségű fotókat Baracs Dénes és Röder Attila pogányi fotósok készítették falunkról. Kérem, fogadják szeretettel!

Köszönöm azoknak, akik az Alapítványt segítették! Mindenkinek boldog karácsonyi ünnepeket kívánok!

Juhász Zoltán, a „Pogányért” Alapítvány elnöke

Hirdetés

Beke Livia lakótársunk évek óta készít látványos és egyedi karácsonyfa díszeket. Több kiállításon is elismerést arattak munkái. Díszítse fel karácsonyfáját, tegye különlegessé az ünnepet, vagy ajándékozza meg barátait, munkatársait ezekkel a szép tárgyakkal! Telefonos elérhetőség: 20-9150162

